

महाराष्ट्र शासन
आदिवासी विकास विभाग
शासन निर्णय क्रमांक: - संकुल १४१८/प्र.क्र. १२६/का.-०५
मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक
मंत्रालय, मुंबई - ४०० ०३२.
दिनांक: ०३ फेब्रुवारी, २०२३

वाचा :-

- १) आदिवासी विकास विभाग, शासन निर्णय क्रमांक संकीर्ण-२००१/प्र.क्र.२३८
(२००१)/का.०८, दिनांक १५/०५/२००४
- २) आदिवासी विकास विभाग, शासन निर्णय क्रमांक संकीर्ण-२०११/प्र.क्र.१११/का.१७,
दिनांक १३/०३/२०१२
- ३) आदिवासी विकास विभाग, शासन निर्णय क्रमांक संकुल-२०१६/प्र.क्र.४९/का.१७,
दिनांक १६/०३/२०१६

प्रस्तावना:-

आदिवासी समाजातील लोककला, सामुहिक लग्न, परंपरागत सण, उत्सव आणि त्यांच्यातील उपजत कलागुणांना व सांस्कृतिक कार्यक्रमांना चालना देण्याच्या दृष्टीने तसेच, त्यांच्यात असलेले कौशल्य आणि सांस्कृतिक बुजरेपणा घालविणे इत्यादी बाबी लक्षात घेता, शासनाकडे विविध स्तरावरून आदिवासींसाठी सांस्कृतिक संकुल बांधून देण्याकरिता शासनाकडून अनुदान मिळावे याकरिता निवेदने प्राप्त होत असतात. त्यानुषंगाने राज्यातील आदिवासी उपयोजना क्षेत्र/अतिरिक्त आदिवासी उपयोजना क्षेत्र/माडा/मिनीमाडा क्षेत्रामध्ये “आदिवासींकरिता सांस्कृतिक संकुल बांधणे” या योजनेस “वाचा” येथील दिनांक १५/०५/२००४ च्या शासन निर्णयान्वये मान्यता देण्यात आली होती. सदर शासन निर्णयामध्ये एका तालुक्यात कमाल दोन सांस्कृतिक संकुल मंजूर करण्याबाबतची तरतूद करण्यात आली आहे. तथापि, आदिवासी भागातील लोकसंख्येत झालेली वाढ व त्यानुषंगाने लोकप्रतिनिधींकडून सांस्कृतिक संकुलास मंजूरी देण्याबाबत शासनास प्राप्त होणारी निवेदने याचा विचार करता एका तालुक्यात कमाल दोन सांस्कृतिक संकुल मंजूर करण्याऐवजी एका तालुक्यात कमाल पाच सांस्कृतिक संकुल मंजूर करण्याबाबत सुधारीत शासन निर्णय निर्गमित करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय :-

आदिवासी उपयोजनांतर्गत आदिवासी क्षेत्रामध्ये एका तालुक्यात कमाल दोन सांस्कृतिक संकुल मंजूर करण्याबाबतची तरतूद करण्यात आली आहे. आदिवासी भागातील लोकसंख्येत झालेली वाढ व त्यानुषंगाने लोकप्रतिनिधींकडून सांस्कृतिक संकुलास मंजूरी देण्याबाबत शासनास प्राप्त होणारी

निवेदने याचा विचार करता यामध्ये वाढ करण्यात येत असून आता, एका तालुक्यात कमाल दोन सांस्कृतिक संकुल मंजूर करण्याऐवजी एका तालुक्यात कमाल पाच सांस्कृतिक संकुल मंजूर करण्याबाबतचा निर्णय घेण्यात येत आहे. तसेच, अशा प्रकारचे संकुल मंजूर करताना आदिवासी शासकीय मुला-मुलींची आश्रमशाळा अथवा वसतिगृह असलेल्या ठिकाणी जागा उपलब्ध असल्यास त्याच ठिकाणी सांस्कृतिक संकुल मंजूर करण्यात यावे.

३. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०२३०२०३१२२७१९८१२४ असा आहे. हा आदेश डिजिटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(गोविंद साबने)

कार्यासन अधिकारी, महाराष्ट्र शासन

प्रति,

१. मा. राज्यपाल यांचे प्रधान सचिव, राजभवन, मुंबई.
२. मा. सभापती/उपसभापती, महाराष्ट्र विधानपरिषद, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, मुंबई.
३. मा. अध्यक्ष/उपाध्यक्ष, महाराष्ट्र विधानसभा, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, मुंबई.
४. मा. मुख्यमंत्री यांचे अपर मुख्य सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
५. मा. उपमुख्यमंत्री यांचे सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
६. सर्व मा. मंत्री/राज्यमंत्री यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
७. मा. विरोधी पक्षनेता, विधानपरिषद/विधानसभा, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, मुंबई.
८. सर्व मा. विधानपरिषद/विधानसभा सदस्य, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, मुंबई.
९. मुख्य सचिव यांचे उप सचिव, मंत्रालय, मुंबई
१०. अपर मुख्य सचिव/प्रधान सचिव/सचिव, सर्व विभाग, मंत्रालय मुंबई.
११. महालेखापाल (लेखा परीक्षा), महाराष्ट्र-१/२, मुंबई/नागपूर.
१२. महालेखापाल (लेखा व अनुज्ञेयता), महाराष्ट्र-१/२, मुंबई/नागपूर.
१३. आयुक्त, आदिवासी विकास, महाराष्ट्र राज्य, नाशिक
१४. आयुक्त, आदिवासी संशोधन व प्रशिक्षण संस्था, पुणे
१५. मुख्य अभियंता, बांधकाम व्यवस्थापन कक्ष, आदिवासी विकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई
१६. अपर आयुक्त, आदिवासी विकास (सर्व)
१७. अधिक्षक अभियंता, सार्वजनिक बांधकाम (आदिवासी) मंडळ, नाशिक/नागपूर
१८. कार्यकारी अभियंता, सार्वजनिक बांधकाम (आदिवासी) विभाग, ठाणे/नाशिक/चंद्रपूर/अमरावती
१९. प्रकल्प अधिकारी, एकात्मिक आदिवासी विकास प्रकल्प (सर्व)
२०. निवड नस्ती.